

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Fidei Formvlarvm Praecipve Avgvstanae Confessionis Ivstitia Et Vsv

**Bernhold, Johann Balthasar
Schifflin, Johann Sigismund**

Altorfii, [1730]

§XVIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-67824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67824)

§. XVII.

Tandem et in regulam cuius suae Ecclesiae membro confessionem proposuerunt **CONFESSORES nostri**. EOS illam primitus symboli loco habuisse, uel e uerbis Praefationis constat, quibus petunt, ut ad exemplum suum et reliqui Electores et Status **SYMBOLVM FIDEI** edant. Huius rei gratia suo, suorumque nomine, eidem subscriperunt, et constanter sese adhaesuros subinde sancte affirmarunt. Huc collineant, cum ad quaestionem Caesaris, num plures articulos exhibere uelint? inter alia responderunt: *Profitemur, nos per eandem confessionem exhibitam omnes incertas et impias doctrinas et abusus, qui pugnant cum articulis, et rationibus articulorum, quos exhibuimus, improbare.* Quare et D. PONTANVS 1537. de Confessione mutata questus dixit: *Eam non Melanchthonis, sed statuum propriam esse, qui propter ipsam crebram mutationem in doctrina incerti et inconstantes, cum magna imperitorum hominum offensione passim proclamarentur.* [uid. KOELERI Disp. cit. p. 32.] Ea ipsa in sequentis Comitibus, Conuentibus et colloquiis de religione habitis, ut testis et index Evangelicae doctrinae proposita, et ab aduersa parte admissa fuit. In **NUMBURGENSE** conuentu Principes et Status repetierunt **CONFSSIONEM**, cui tanquam **SYMBOLO** semper se fore addictos denuo professi sunt; et ad eam theologorum suorum scripta uel probari, uel reici uoluerunt. In domesticis controuersis ad eam, tanquam ad **FORMAM** subinde prouocatum fuit. Quam solenni modo in regulam 1580. adscita fuerit, uerba **PRAEF. FORM. CONCORDIAE** testantur. Ecquid multis? in pace **PASSAVIENSI** et **AVGVSTANA**, **CONFESSIO** nostra tanquam nota et **SYMBOLVM** eorum, qui iuxta Pontificiam religionem solida religionis pace gaudere debent, producta et proposita fuit. [conf. pluribus hanc in rem 10. GE. DORSCHER Disp. de A. C. consequentibus insignioribus.] Sed non alio, quam quem superius §. §. II. IV. V. VI. stabilimus sensu, Ecclesia nostra **CONF. AVG.** in normam recepit. [Edisserit hanc rem plane et ad modernorum *de Jüdow* theologorum mentem B. GE. RITTERVS PROF. olim **ALTDORFINVS**. cuius in A. C. Disputationes 1725. iterum edidit et utilitauit D. PRAESES. uid. Disp. 1. Th. XXVI.]

Illamque in regulam post Scripturas praecipuam proponit.

§. XVIII.

Cum iam per omnes definitionis partes **AVG. CONFSSIONEM** formulis fidei iunxerimus, per §. III. eiusdem Iustitia in sensu permissiuo nunc asserta est; quam in praeceptiuo sensu illi quoque iam iam uindicabimus, siue eius necessitatem adstruemus. Ex causis externis, quae coetum nostrum ad A. C. condendam obligarunt, primum allego **CAROLI** Vti iustum. Impenso publicae pacis studio, sinceroque in ueram Evangelii doctrinam amore compulsus **MAGNVS** ille Princeps pro imperii sui grauitate excessiue animi clementia id mandati dedit. Quod exsequi, si nostri subterfugissent uel neglexissent, nae! infame inobedientiae scelus et impietissimi erga coelestem ueritatem animi sensum prodidissent. Secundum execrabiles a mendaciorum parente diabolo profectae calumniae et obtreclationes, quibus nostri, ueluti nefandorum criminum autores, perditissimarumque haeresum defensores longe lteque inhumaniter prorsus proscindebantur et diffamabantur, imperarunt **CONFESSORIBVS** nostris hocce scriptoris genus, quae ut

Iustitia A. C. in sensu praeceptiuo.

ut in mendacissimorum calumniatorum pudorem, et offensarum mentium correctionem publico scripto depellerent, non tam sui, quam DEI potius diuinaeque veritatis honor efflagitavit. Idem exegit, ut *publico semet purgarent scripto a novissime excitatis erroribus*, quos ceteri, qui Romana Ecclesia excessere, publicis clamoribus propugnarent. Ne itaque in unum cum iis coetam coaliscere illis viderentur, notarunt haut obscure suum ab illis dissenfum.

§ XIX.

A. C. veter.
Ecclesiae
Symbolorum
imitatrix.

AVG. CONF. expressisse morem veterum verae Ecclesiae Symbolorum, vel conspectus externi *χρῆματος*, ordinis et elocutionis monstrat. Sed quod praecipuum, easdem veritates aduersus eosdem haereticos, similisque futuris homines iisdem loquendi modis asserit passim et defendit. Unde terminos ecclesiasticos, patrum testimonia, haereticae prauitatis proscriptionem, & cetera oecumenicis symbolis usu frequentata deprehendere in ea licet.

§. XX.

Eiusdem
Vfus.

Dicendorum agmen claudat *A. C. VSVS. Eccl. nostrae homines ex ea*, ueluti *secundaria fidei regula*, ad amantissimam uerbi DEI formata concipere fidem, i. e. veram et salutarem doctrinam addiscere, secundum eam cognitionem componere atque dirigere possunt, et publici doctores omnino debent. *Iuxta doctrinam sive instructiuam et normatiuum usum*, alius, qui dicitur *discretiuus*, nostri coetus hominibus suppetit, ut inde uidelicet discant, quantum distent aera lapinis, uerum falso, quodnam et quantum aduersariorum damnatam doctrinam inter et nostram salutarem intercedat discrimen. Tertium nostris *Conf.* praebet usum, qui est *unitiuus*, ut docentes pariter et discentes unum sentiant et loquantur, uno *παιδείας τρόπῳ* constringantur, et sensus professionisque unanimi et *ὁμοψύχῳ* concordia unum in CHRISTO caetum ad finem usque mundi constituent. *Iis, qui extra nostram Ecclesiam degunt*, hunc primo praestat usum, ut facili et subita opera in summariam, accuratam tamen notitiam nostrae Ecclesiae verae sententiae theticae et apologeticae propolitaee ueniant; et modo uelint, hoc modo praepiudiciis et sinistris in eam iudiciis liberari feliciter queant. Dein et ii comperiant, quos errores nostri damnauerint, eosque nude et ex uero repraesentatos, argumentorumque telis confoscos. *Didascalico iuxta et apologetico itemque elenchibico comitem damus usum exclusivum et excommunicatorium*, quo quisque diuersum a nobis sentiens et praefraete propugnans alienus a nostri coetus unione declaratur, pellitur et arcetur. *AVGUSTANA denique CONFESSIO* hoc quoque inprimis nomine uti *nosmet decet*, ut DEO de asserta et vindicata per eam puriori ueritate dicamus et canamus laudes, et nostrae *πίστεως ἀγίας* ambulemus; Sed quia multis in proximi Iubilaei solennitatibus ea de re dictum fuit, terminum hic, *SIT DEO LAUS ET GLORIA*, figimus atque

F I N E M.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

P. 4. l. 12. deleatur post voc. formularum (,) P. 9. l. 12. post voc. professio addatur; et *expositio*. Ead. pag. l. 24. et 25. leg. ecclesia. Pag. 23. l. 16. leg. eadem. Pag. 27. l. 1. post voc. carbonariam add. form. fidei tanquam.